

Herrian ala hirian?

Herrian bizitzearen alde onak eta txarrak zeintzuk diren ikusiko dugu. Hirian bizitzeak ere arazo asko ditu, baina baita alde onak ere. Horren inguruan hitz egingo dugu.

EGINKIZUNAK: honakoak egingo dituzu:

- Instrukzioak ematen ikasiko duzu.
- Herrien edo hirien kokapena nola adierazi ikasiko duzu.

1. Herri txikian bizi

Gipuzkoako herri txiki bat ezagutuko duzu. Han bizi direnek herri txikian nola bizi diren kontatuko digute.

1. (Zerain) hurbil dago.
2. (Zegama) hurbil dago.
3. (Segura) hurbil dago.
4. (Idiazabal) hurbil dago.
5. (Beasain) hurbil dago.
6. (Ormaiztegi) hurbil dago.
7. (Gabiria) hurbil dago.
8. (Legazpia) hurbil dago.

NONDIK?

- Leku-izena kontsonantez amaitzen denean, -TIK ala -eTIK. Biak dira zuzenak. Adibidez: GasteizTIK ala GasteizeTIK; ParisTIK ala PariseTIK.

- Leku-izena kontsonantez amaitzen bada, eta kontsonante hori **N ala L bada**, -DIK ala -eTIK. Biak dira zuzenak. Adibidez: IrundiTIK ala IruneTIK; AgurainTIK ala AguraineTIK

Herri txikian bizi 2

Zure herria kokatu: non dago, Bizkaian, Gipuzkoan, Lapurdin...? Nondik hurbil dago? Idatzi eta aurreko arauak begiratu, zuzentzen saiatu. Gero ikusi eredua.

Nire herria _____ da. _____n dago. _____, _____ eta _____ hurbil dago.

Herri txikian bizi 3

Ariketa honetan Andoni Aizpuruk Mutiloari buruzko berri bat kontatuko digu. Entzun baino lehen irakurri ondorengo albistea. Gero entzun grabazioa, alderatu entzundakoarekin eta erantzun galderak.

MUTILOAR BERRIAK

Mutiloa Gipuzkoako herri txiki bat da. Han ez da kontu handirik gertatzen, oso lasaia da eta. Aurtan, hango jendea oso pozik dago, kanpoko gazte asko joan direlako herrira bizitzera. Etxe berriak egin dituzte eta aurtan hiru familia gazte joan dira Mutilora bizitzera.

Albiste zuzena da?

☐ Bai

☐ Ez

Zer zuzendu behar da albistean?

☐ Albistearen bukaera eta izenburua

☐ Albistearen bukaera

☐ Albistearen hasiera

☐ Izenburua

Aukeratu albistearentzat bukaera egokia:

Aurten, hango jendea oso pozik dago, ...

☐ ..., herrian haurtzaindegia jarri dutelako. Jaiotzen diren mutiloak berrientzako oso aproposa izango da, orain arte gurasoek Beasainera eraman behar izan dituzte eta.

☐ ..., herriko hiru emakume haurdun daudelako. Hori oso garrantzitsua da herri txiki batean bizi direnentzako.

☐ ..., herriko hiru emakume haurdun daudelako. Hori oso garrantzitsua da, mutiloak berriak Ordiziako periara joan ahal izango direlako baratzeko produktuak saltzera.

Herri txikian bizi 4

Entzun grabazioa. Zer esan du hauetako pertsona bakoitzak? Egin loturak.

Niri ez zait gustatzen herri handiago batean bizitzea. Herri handietan kotxez ibiltzen dira eta gero, gauean, ezin da lo hartu.

Nik uste dut hemengo haurrek badutela etorkizuna herri honetan. Medio asko dago, autobusa ere badago ibiltzeko eta eskolara joateko. Nik uste dut hemendik aurrera gazte jende gehiago geratuko dela hemen.

RESU OLAETXEA

Kartak-eta ez zaizkigu baserrira iristen, eta postontzi guztiak dauzkagu herriko ostatuan. Nafarroako herri batzuetan kexak entzun dira horregatik, baina guri berdin digu: herrira jaisten gara, kontu batzuk esan, kafe bat hartu...

IÑAKI UGALDE

PLAZAKO
UMEA (1)

PLAZAKO UMEA
(2)

JUANITA
MURGIENDO

JUAN INAZIO
ALTUNA

Beste herri batzuen aldean, hemen askoz ere zerbitzu gutxiago dago, baina jendeak hemengo bakea eta lasaitasuna gogoko ditu. Gainera, zerbitzuak eskura dauzkagu: Zumarragako ospitalea oso hurbil daukagu, Beasain ere hamar minutura dago, Donostia ere hurbil dago... Nire ustez, lujo bat da horrelako leku batean bizitzea.

Hemen ez dago erosotasunik. Autoa behar duzu hemendik irteteko, adibidez, erosketak egitera joateko, edo ileapaindegira joateko.

Nik nahiago dut herri handiago batean bizitzea. Herri handietan zinea dago, parkeak, ume gehigo jolasteko...

Herri txikian bizi 5

Herri txiki batean bizitzeak alde onak baditu, eta baita txarrak ere. Zer esan dute mutiloarren? Sailkatu:

	Alde onak	Alde txarrak
Ez dago erosotasunik. Autoa behar duzu edozer egiteko.		
Ume gutxi daude.		
Lasaitasuna dago.		
Bakea dago.		
Zerbitzu gutxi dago, baina eskura daude (inguruko herrietan).		
Gauzez ez da zaratarik entzuten, eta ez dago arazorik lo hartzeko.		
Posta ez zaizu etxera iristen. Bila joan behar duzu herriko ostatura.		
Ez dago zinerik.		
Zerbitzu gutxi dago.		

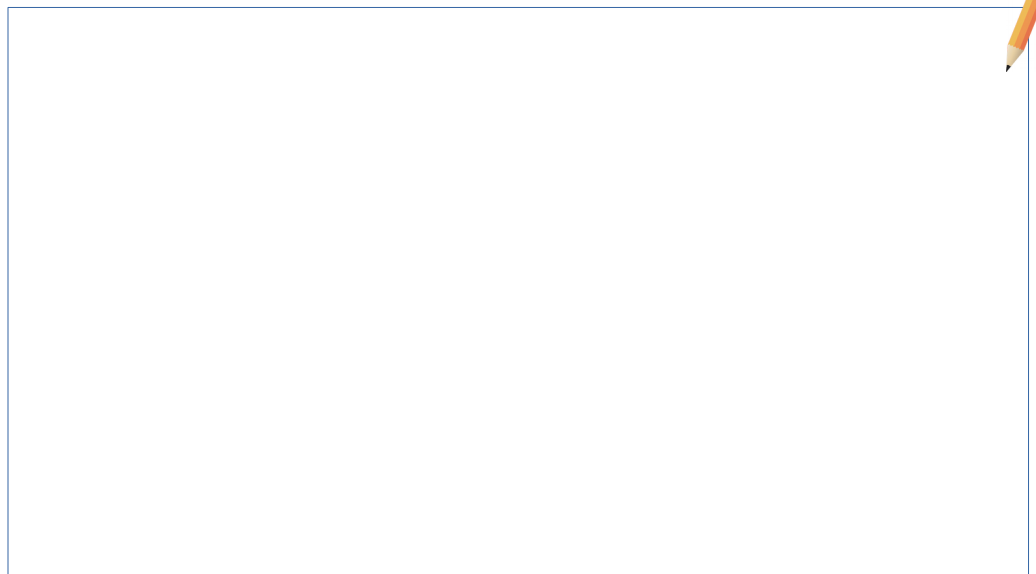
2. Hirian bizi

Hirian bizitzeak dauzkan arazoak aztertuko ditugu.

Hirian bizitzeak gauza onak izango ditu baina arazoak ere egoten dira, ezta? Zer ez dago hirian? Aukeratu zerrenda honetatik, eta esaldiak idatzi:

- OSPITALEA
- ZINEAK
- PARKEAK
- BAKEA
- ZIKINKERIA
- ISILTASUNA
- ZARATA
- LASAITASUNA
- KUTSADURA

Adibidez: Herri txikietan EZ DAGO kutsaduraRIK.

Hirian bizi 2

Britainia Handiko hirietan arazo bat daukate, eta berri bat irakurriko dugu zein den jakiteko. Guk berri honi sarrera ezabatu diogu.

Erantzun galderak eta konprobatu zure erantzunak (behean duzu sarrera).

TXIKLEAREN KONTRAKO GERRA HASI DUTE BRITAINIA HANDIKO HAINBAT HIRITAN

Txikleak egiten dituzten enpresen aurkako gerra hasi dute Britainia Handiko hainbat hiritan, batetik, amorragarria delako kalean txikleak zapaldu eta oinetakoetan itsastea, eta, bestetik, diru asko uzten dutelako kalean gelditzen diren txikle horiek kentzeko.

Britainia Handian urtero 150 milioi libra, 217 milioi euro, erabiltzen dituzte zeregin horretan. Horregatik, gastu horri aurre egiteko, txikleak egiten dituzten enpresei zerga berezi bat ezartzea proposatu dute Britainia Handiko hainbat hirik. Neurri horren alde daude, besteak beste, Londres, Edinburgo edo Cardiff hiriak.

Londresen bakarrik urtean 180 milioi txikle pakete saltzen dira. Bi britainiarretatik batek txikleak mastekatzen omen du eta, ingurumenaren babeserako elkarteek salatu dutenez, txikle batek bost urte behar ditu desagiteko.

1. Zein arazo dute Britainia Handiko hiri batzuetan?

- ☐ Txikleak espaloian itsatsita geratzen dira. Kentzeko, diru asko gastatu behar izaten dute.
- ☐ Txikleak oso garesti daude. Britainia Handian asko kontsumitzen dira: bi britainiarretatik batek mastekatzen du.
- ☐ Txikleak zapatetan itsatsita geratzen dira. Zapata berriak erosteko diru asko behar izaten dute.

2. Nola konponduko dute arazoa?

- ☐ Txikleak egiten dituzten enpresak itxi egingo dituzte.
- ☐ Txikleak egiten dituzten enpresek zerga berezi bat ordainduko dute.
- ☐ Txikleak garestiago salduko dituzte. Kontsumitzaileek ordainduko dituzte garbiketa lanak.

3. Nola iritsi?

Leku batera joateko instrukzioak nola eman ikusiko dugu. Horretarako, Mutiloara joateko bideez hitz egingo dugu.

Nola iritsi 1

Mutiloara joateko bi bide ezagutuko dituzu. Ariketa honetan Donostiatik abiatzen dena ikusiko duzu. Audioa entzun eta jarri Donostiatik Mutiloara iristeko instrukzioak ordenan. Gero segi aurrera, beste bide batzuk ezagutzera.

Idiazabalera hartu ____.

Mutiloan ezkerrean hartu, Murgiondo auzoan. ____

Errepide horretan jarraitu Idiazabaleko irteerara heldu arte. ____

GI-3571 bideari jarraitu 2 kilometrotan. ____

Idiazabaletik gertu, GI-2637 bideari jarraitu 2 kilometrotan, gutxi gorabehera. ____

Seguratik gertu, errotondan lehenengo irteera hartu (GI-3571). ____

N1 errepidea hartu, Gasteizko norabidea. ____

Nola iritsi 2

Orain Gasteiztik abiatzen den bidea ezagutuko duzu. Aurrekoan bezala, entzun audioa eta jarri instrukzioak ordenean:

Errepide horretan jarraitu behar duzu
Idiazabalera heldu arte. _____

Mutiloan ezkerre hartu behar duzu,
Murgiondo auzoan. _____

N1 errepidea hartu behar duzu,
Donostiako norabidea. _____

Idiazabalera hartu behar
duzu. _____

Idiazabaletik gertu, GI-2637 bideari jarraitu
behar diozu 2 kilometrotan, gutxi
gorabehera. _____

Idiazabaletik gertu, GI-2637 bideari jarraitu
behar diozu 2 kilometrotan, gutxi
gorabehera. _____

GI-3571 bideari jarraitu behar diozu 2
kilometrotan. _____

Nola iritsi 3

Erantzun galderak:

1. Gasteiztik ala Donostiatik joanda, zein da aldea?

.....

2. Instrukzioak emateko, zein forma erabili dute grabazioetan?

.....

Nola iritsi 4

Hemen duzu Bilbotik Mutiloara iristeko azalpena. Zati batzuk falta dira eta zuk idatzi beharko dituzu. Horretarako, kokatu falta den forma:

**jarraitu behar diozu /
hartu behar duzu**

Bilbotik Mutiloara joateko, Bilbotik irten eta A-8 autopista _____, Donostiako norabidean.

Autopistari _____ 15. irteerara heldu arte. Irteera hori hartu ondoren, N1 errepidea

_____, Bergararaino. Bergara pasa ondoren, aldaketa batzuk egin beharko dituzu: eskuinera

_____ GI-627 errepidean, eta bideari _____ gutxi gorabehera 2 kilometrotan; ondoren,

ezkerre _____ GI-632 errepidean, eta bide horri _____ 10 kilometrotan; gero,

eskuinera _____ GI-2630 errepidean, eta bideari _____ 5 kilometrotan; ondoren,

ezkerre _____ GI-3520 errepidean, eta bideari _____ beste 5 kilometrotan;

amaitzeko, ezkerre _____ GI-4571 errepidean eta bideari _____ 4 kilometrotan.

Mutiloara helduko zara horrela.

Nola iritsi 5

Orain idatzi azalpena beste forma erabilia (Ad.: N1 errepidea HARTU BEHAR DUZU jartzen duen lekuan N1 errepidea HARTU idatziz):

